Гомельскі універсітэт

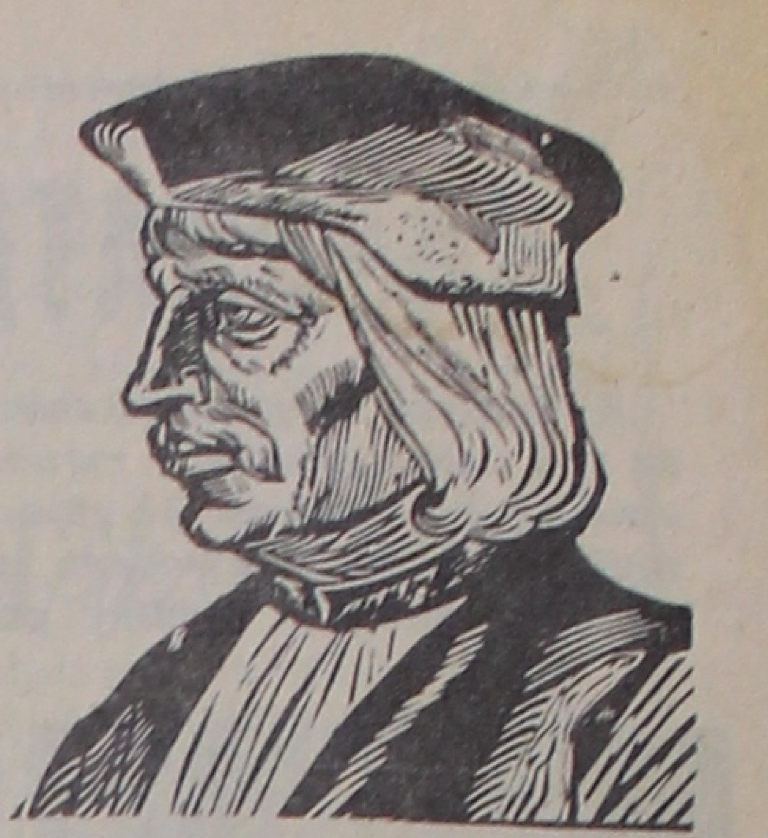

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 12 (834) | Аўторак, 19 мая 1992 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана 10 кап.

Да працоўнага семестра-92

СТУДЭНТЫ РОБЯЦЬ ВЫБАР

Ужо блізка лета. Першы яго месяц, як звычайна, вельмі напружаны і хвалюючы — экзаменацыйная сесія. А ў астатнія два — студэнт як той вольны казак: размяркоўвай час канікулаў як табе падабаецца. Многія юнакі і дзяўчаты выбіраюць працу ў летніх студэнцкіх атрадах. Яна, перш за ўсё, дапаможа ім у вырашэнні фінансавых праблем, што немалаважна ва ўмовах нястрыманага росту цэн. Да таго ж, гэта яшчэ і магчымасць выехаць за межы вобласці рэспублікі, атрымаць зарад бадзёрасці і здароўя ў чыстых ад радыяцыі месцах.

У мінулым годзе цяпер ужо былы камітэт камсамола універсітэта захацеў паспрабаваць свае сілы і магчымасці ў правядзенні працоўнага семестра-91 самастойна, незалежна ад абласнога штаба студэнцкіх атрадаў і аб'яднанняў моладзі, сам заключаў дагаворы на фарміраванне атрадаў з рознымі арганізацыямі краіны. Але жаданага эфекту такая незалежнасць, на жаль, не прынесла. У працоўным рытме мінулага студатрадаўскага лета былі і збоі, і прабелы. Эксперымент аказаўся неапраўданым. Таму сёлета зноў утвораны штаб працоўных спраў ГДУ заключыў дагавор аб супрацоўніцтве з абласным штабам студэнцкіх атрадаў, які прадаставіў універсітэту месцы працы. Сёлета прадугледжана таксама, што частка сабранага байцамі ГДУ на Стаўрапольшчыне ўраджаю садавіны і гароднiны будзе дастаўлена ў Гомель і рэалізавана студэнтам і выкладчыкам універсітэта па дагаворных цэнах. Абласны штаб абавязуецца арганізаваць яе прывоз у горад.

Падрыхтоўчы перыяд да лета-92 ідзе зараз поўным ходам. Ужо заключаны дагаворы з прымаючымі гаспадаркамі. У канцы бягучага месяца пройдзе агляд гатоўнасці да прыему гомельскіх студэнтаў. Камандзіры выедуць з гэтай мэтай на будучыя месцы працы байцоў.

Тых жа юнакоў і дзяўчат, якія яшчэ не зрабілі свой выбар, штаб студэнцкіх атрадаў Саюза Моладзі Беларусі ГДУ інфармуе:

Вы летам маеце шмат вольнага часу?

Вы хочаце зарабіць грошай, добра адпачыць?

Штаб студэнцкіх атрадаў паклапаціўся аб гэтым! Рабіце свой выбар!!!

Стаўрапольскі край (раёны Каўказскіх Мінеральных Вод). Уборка гароднiны і фруктаў, работа на кансервавым заводзе, праезд за кошт гаспадаркі, харчаванне аплачваецца ёй жа ў размеры 50%. Сярэдняя заработная плата — 1500—2000 руб., экскурсіі па памятных мясцінах.

Крым (Сімферопальскі раён). Уборка гароднiны, фруктаў, праполка. Работа на кансервавым заводзе. Праезд і харчаванне за кошт гаспадаркі (50%). Сярэдняя заработная плата — 1000—1500 руб. Пражыванне ў інтэрнаце. Штотыднёвыя выезды да мора.

Краснадарскі край (г. Обнінск). Уборка гароднiны, фруктаў, праца на кансервавым заводзе. Пражыванне ў стацыянарных лагерах.

Ва універсітэце ўжо сфарміраваны наступныя атрады: біялагічны факультэт — 50 чал. (камандзір В. Чайка, гр. Б-42); фізічны факультэт — 30 чал. (камандзір А. Марчанка, гр. Ф-12). Месца іх працы — Крымская вобласць. У Стаўрапольскім краі будуць працаваць філолагі — 25 чал. (камандзір Н. Загалавец, гр. БР-42.) Ідзе камплектаванне атрадаў і на іншых факультэтах.

Па ўсіх пытаннях, звязаных з фарміраваннем і арганізацыяй працы атрадаў, звяртацца ў СМБ ГДУ (галоўны корпус, п. 1—16, тэл. 57-16-45).

Ул. МАРЧАНКА,
начальнік штаба працоўных спраў ГДУ.

На рэспубліканскіх алімпіядах

ПЕРАМАГЛІ!

У чарговы раз студэнты эканамічнага факультэта прынялі ўдзел у рэспубліканскай студэнцкай алімпіядзе «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс» па спецыяльнасці «Эканоміка, арганізацыя і кіраванне прамысловай вытворчасцю».

Як заўсёды хваляваліся, а на гэты раз — асабліва. Чакалася прадстаунічае журы.

Касцяк нашай каманды сфарміраваўся адразу: Таня Шаламіцкая ў мінулым годзе на рэспубліканскім конкурсе напісала цудоўную работу, прэтэндавала на асабістае першае месца і толькі выпадак перамясціў яе на другое. Люба Радзілавец, Віталь Труцын і Таня Чарток таксама былі ўдзельнікамі мінулагодняй алімпіяды. Наша каманда заняла тады другое месца.

А вось з пятым прэтэндэнтам ў каманду гэтага года атрымалася загвоздка. Некалькі чалавек па розных прычынах не змаглі паехаць. Вырашылі ўзяць у каманду Наташу Чайка, студэнтку групы ЭІ-32. І не памыліліся. Наталля, як і ўсе астатнія, настойліва змагалася за першынство, нягледзячы на адсутнасць часу на падрыхтоўку.

Жэрабя вызначыла два пытанні: «Развіццё прадпрымальніцкай дзейнасці» і «Арганізацыя акцыянерных таварыстваў». Неабходна было паказаць свае веды і выказаць асабісты пункт погляду па названых праблемах. Пытанні функцыяніравання рынку складаныя і шматгранныя. Кожная краіна, узяўшы за аснову галоўны фактар развіцця вытворчасці «нябачную руку рынку» суадносіны попыту і прапановы, выбірае асабістую фіскальную палітыку. Тыя ўрады, якія адчуваюць пульс рыначнага механізма, упэўнена вядуць свае дзяржавы да росквіту. У кожнай краіны пастаянна ўзнікаюць праблемы: спады вытворчасці, інфляцыя, беспрацоўе, дэфіцыт бюджэту. Галоўная задача эканамістаў у тым і заключаецца, каб своечасова ўбачыць гэтыя хваробы эканомікі і прапанаваць меры іх лячэння. Чаму такі глыбокі крызіс настаў у эканоміцы нашай краіны, нашай рэспублікі? Пытанне, якое не дае спакою ўсім. У некаторай ступені паспрабавалі адказаць на яго і нашы студэнты ў сваіх конкурсных работах. І небеспаспяхова.

Аўтарытэтнае журы адзначыла арыгінальнасць і самастойнасць іх мыслення. Камандзе Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны прысуджана першае месца.

Першае месца заваявала Таццяна Чарток, студэнтка гр. ЭІ-41 другое — Віталь Труцын, студэнт гэтай жа групы, а трэцяе — Любоў Радзілавец з гр. ЭСП-41 падзяліла са студэнткай БДЭУ Іловай Пухоўскай.

У падрыхтоўцы нашай каманды прынялі ўдзел дацэнты Г. К. Балтрушэвіч, Б. І. Врублеўскі, Г. Д. Ветлугаеў, М. В. Герасімчык, Т. В. Карпей, Т. А. Мальгіна, А. А. Цітовіч, В А. Трухаў, Т. Д. Трацэўская, І. П. Трацэўскі, А. П. Цыбіна.

Канешне, нас радуе перамога. Барацьба была цяжкай, каманды-саперніцы моцныя. І хочацца сказаць: «Дзякуй вам, рабяты, за вашу ўпартасць, працалюбства, талент, за тое, што змаглі паказаць як многа залежыць ад нас саміх.»

Л. ЛАЗУЧЭНКАВА,
дацэнт эканамічнага факультэта, кіраўнік каманды.

* * *

У г. Віцебску прайшла рэспубліканская алімпіяда па педагогіцы сярод студэнтаў педагагічных ВНУ Беларусі. Тут сабраліся студэнты з усіх абласных цэнтраў рэспублікі. ГДУ прадстаўлялі студэнты IV курса матэматычнага факультэта Н. Жаўнова, Ю. Міцкевіч, У. Савасцьянаў, А. Ажарэдава і аўтар гэтых радкоў. Па праграме алімпіяды нам неабходна было выступіць у пяці конкурсах. У вельмі добразычлівай абстаноўцы прайшоў конкурс прывітанняў. Вялікае ажыўленне выклікалі конкурсы аналізу выхаваўчага мерапрыемства і аналізу канфліктнай сітуацыі. Але самымі цяжкімі і адказнымі былі конкурс педагагічных эрудытаў і абарона рэфератаў.

Хочацца адзначыць, што рэфераты ўсіх членаў нашай каманды вызначаліся як арыгінальнасцю разглядаемых праблем, так і цікавым зместам.

У выніку наша каманда стала пераможцай рэспубліканскай алімпіяды па педагогіцы. Высокія вынікі паказалі нашы студэнты і ў асабістым заліку: III месца ў Ю. Міцкевіч, V — у Ж. Кульбаковай.

Немалая заслуга ў гэтых перамогах выкладчыцы кафедры педагогікі і псіхалогіі Г. В. Гатальскай.

Трэба сказаць, што ў нас былі вельмі сур'ёзныя саперніцы з Мінскага і Віцебскага педінстытутаў. Нягледзячы на атмасферу саперніцтва, паміж усімі намі склаліся цёплыя, сяброўскія адносіны.

У алімпіядзе могуць прымаць удзел студэнты не старэй IV курса. Таму мы жадаем поспеху яе будучым удзельнікам і выказваем спадзяванне, што прызавыя месцы для гомельскіх студэнтаў стануць традыцыяй.

Ж. КУЛЬБАКОВА,
студэнтка IV курса матэматычнага факультэта, удзельніца алімпіяды.

ЛАЎРЭАТЫ СКАРЫНАЎСКІХ НАВУКОВЫХ ЧЫТАННЯЎ 1992 ГОДА

На конкурс навукова-даследчых работ 1992 года, як ужо паведамлялася ў газеце «Гомельскі універсітэт», было пададзена 11 прац, якія былі прадстаўлены для рэцэнзій у розныя арганізацыі. Усе яны атрымалі высокую адзнаку рэцэнзентаў. Конкурснай камісіі прадстаяла нялёгкая задача: з лепшых выбраць дастойныя звання пераможцаў. Па ўзгадненню конкурснай камісіі з вучоным Саветам універсітэта пераможцамі конкурсу на лепшую навукова-даследчую работу і лаўрэатамі Скарынаўскіх навуковых чытанняў 1992 года сталі:

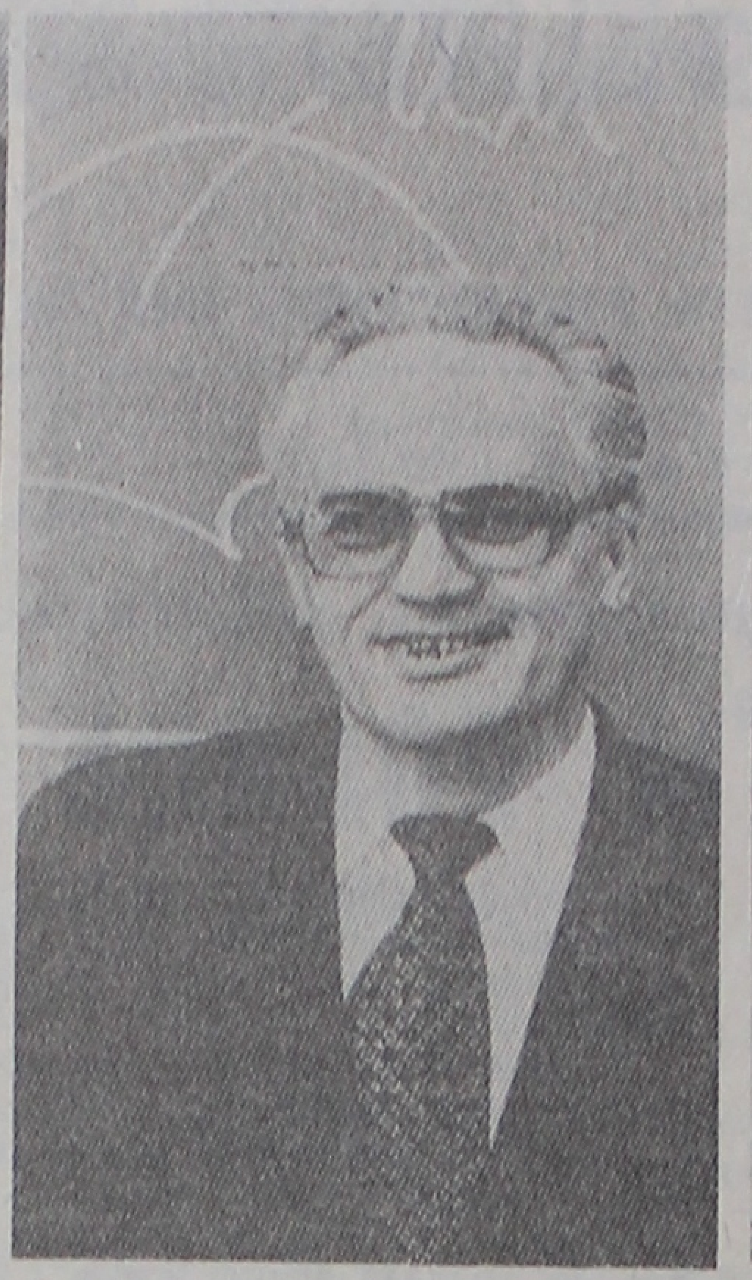

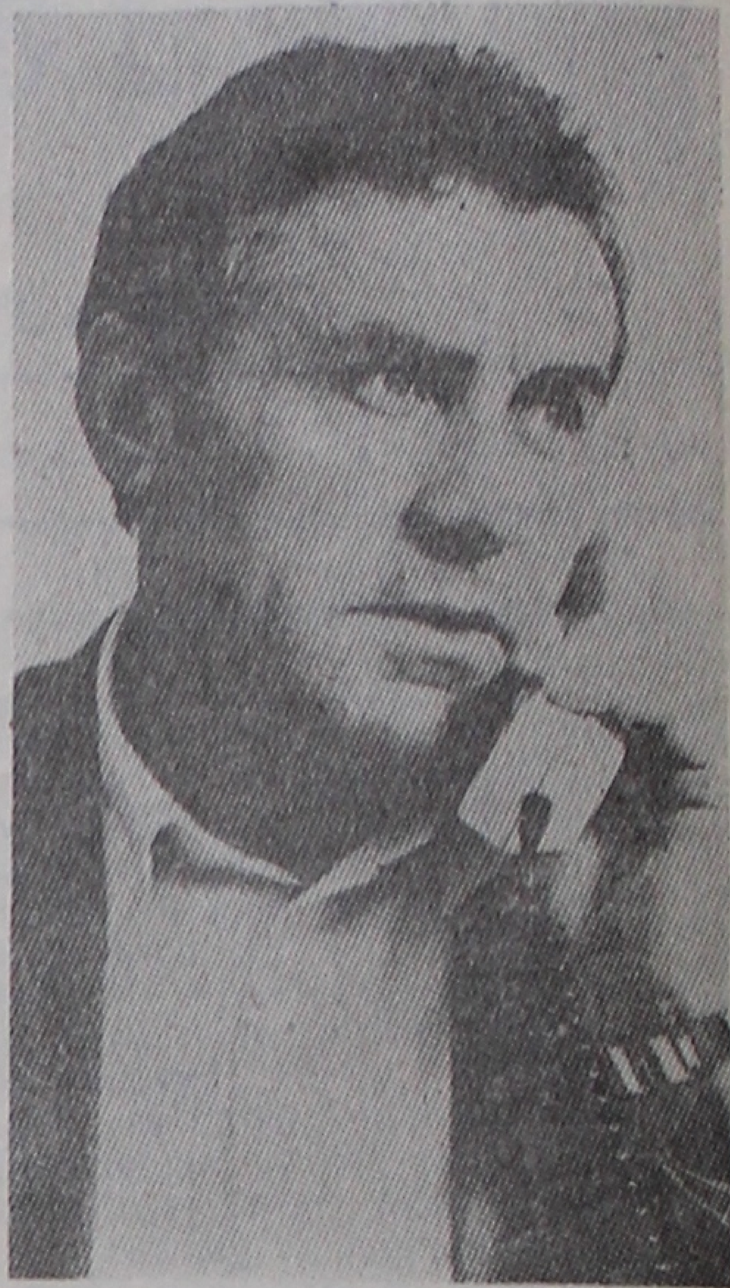

КАЗЛОВА Раіса Міхайлаўна, дацэнт кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства, доктар філалагічных навук. Цыкл прац па рэканструкцыі і этымалагізацыі праславянскай лексікі, распрацоўка тэорыі структуры праславянскага слова.

Этымалагічныя вышукі Р. М. Казловай базіруюцца на шырокім дыялектным, гістарычным, анамастычным матэрыяле. Працы пазбаўлены поўнасцю суб'ектыўнага падыходу, нават у тых выпадках, калі аўтар спрачаецца з агульнапрызнанымі аўтарытэтамі. Этымалогіі, прапанаваныя Р. М. Казловай, даказальныя і пераканаўчыя. Аўтар цыкла прац паўстае не толькі як славіст-этымолаг, але і як спецыяліст у вобласці фанетыкі, словаўтварэння, лексікалогіі. Цыкл прац з'яўляецца важкім укладам у славянскае мовазнаўства па значнасці атрыманых вынікаў. Скрупулёзнасць і добрасумленнасць даследавання прывялі Раісу Міхайлаўну да заслужанага звання лаўрэата Скарынаўскіх чытанняў.

ШАЙМУРАТАЎ Рафат Вафаевіч, прафесар кафедры вышэйшай матэматыкі, доктар тэхнічных навук. Цыкл прац «Матэматычнае прагназіраванне зон малярухомай нафты».

У пяці працах цыкла выкладзены вынікі больш чым 20-гадовых навуковых даследаванняў аўтара па рацыянальнай тэхналогіі кантролю і рэгулявання распрацоўкі нафтавых месцанараджэнняў Рэспублікі Беларусь шляхам матэматычна абгрунтаванага прагназіравання і змяншэння зон малярухомай нафты ў калектарах трэшчынна-поравага тыпу. У працах падрабязна выкладаюцца матэматычная пастаноўка і рэалізацыя гэтай праблемнай задачы з улікам папярэдніх умоў эксплуатацыі залежаў, краявых і дадатковых умоў на свідравінах месцанараджэнняў. Вынікі рашэння дыферэнцыйных ураўненняў разам з пералічанымі ўмовамі дазваляюць тэарэтычна абгрунтаваць поўную карціну фільтрацыйнага патоку з мэтай выдачы практычных рэкамендацый па змяншэнню зон малярухомай нафты. Ідэі, распрацаваныя Р. В. Шаймуратавым, шырока выкарыстоўваюцца ў нафтавай практыцы Рэспублікі Беларусь.

БАРЫС Якаў Сяргеевіч, дацэнт кафедры дыферэнцыйных ураўненняў, доктар фізіка-матэматычных навук. Цыкл прац «Пабудова квазілінейных інтэгральных разнастайнасцей».

У цыкле прац вывучаюцца прыблізныя квазілінейныя інтэгральныя разнастайнасці і іх прыватныя выпадкі — прыблізныя абмежаваныя і афінныя інтэгральныя разнастайнасці. З дапамогай прыблізных інтэгральных разнастайнасцей прапанаваны канструктыўны падыход даследавання інтэгральных разнастайнасцей, што дазваляе развіць лакальныя метады іх пабудовы. У гэтым напрамку ўказана агульная схема абгрунтавання аналітычных метадаў тэорыі інтэгральных разнастайнасцей, якія ўключаюць як доказ тэарэм існавання інтэгральных разнастайнасцей, так і атрыманне адзнак хібнасці прыблізных разнастайнасцей. Атрыманы новыя вынікі па існаванню інтэгральных разнастайнасцей у разліковa-нарміраваных прасторах. Вынікі цыкла прац маюць навуковы інтарэс, які выражаецца ў стварэнні новага накірунку ў тэорыі інтэгральных разнастайнасцей дыферэнцыйных сістэм — прыблізных інтэгральных разнастайнасцей.

САПЕГІН Леанід Міхайлавіч, загадчык кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, доктар біялагічных навук, прафесар. Цыкл прац «Эколага-фларыстычная класіфікацыя лугавой раслінасці пойм Беларускага Палесся і яе гаспадарчае выкарыстанне».

Аўтар працы прымяніў метад эколага-фларыстычнай класіфікацыі Браун-Бланке для класіфікацыі лугавой раслінасці ў поймах рэк Беларускага Палесся. Ім складзены прадромус поймавых лугоў, уключаючых 5 класаў, 10 парадкаў, 12 саюзаў і 23 асацыяцыі, з іх 15 новых. На падставе эколага-фларыстычнай класіфікацыі распрацавана гаспадарчая тыпалогія, уключаючая 10 тыпаў лугоў. Раду гаспадарак Гомельскай вобласці перададзены практычныя рэкамендацыі па рацыянальнаму выкарыстанню поймавых лугоў і эфект укаранення вельмі значны, што пацверджана радам актаў аб укараненні. Праца, прадстаўленая на конкурс, з'яўляецца прыкметнай вяхой у развіцці практычнай фітацэналогіі беларускай батанічнай навукі.

КАЛЯДА Віктар Антонавіч, загадчык кафедры фізічнага выхавання, кандыдат педагагічных навук, дацэнт. Цыкл прац «Псіхалогія фізічнай падрыхтоўкі моладзі».

У працы даследаваны пытанні псіхалогіі фізічнай падрыхтоўкі моладзі. У гэтым аўтар бачыць далейшае ўдасканаленне вучэбна-выхаваўчага працэсу па фізічнаму выхаванню і спорту. Асаблівае месца ў рабоце адводзіцца фарміраванню актыўнай і дзейнай асобы. Раскрываюцца найбольш істотныя пытанні матывацыі адносін валявых кампанентаў ва ўзаемасувязі з асноўнымі задачамі фізічнага выхавання і спорту. Значнасць працы заключаецца ў падрабязным вывучэнні мэт і задач living рознабаковай фізічнай падрыхтоўкі моладзі, павышэння функцыянальных магчымасцей маладога арганізма, а гэта значыць і стварэння ўмоў для ўдасканалення чалавека.

Матэрыялы да друку падрыхтавала
В. СКРЭЖЭНДЗЕЎСКАЯ,
вядучы інжынер інфармацыйнай службы НДС.

Письма из Китая

«Я ПОЛЮБИЛА РУССКИЙ ЯЗЫК...»

Заведующий кафедрой русского, общего и славянского языкознания нашего университета доцент В. И. Коваль теперь, в соответствии с договором, проходит стажировку в Пекинском railway пединституте.

На одном из занятий я предложил студентам Пекинского пединститута, обучающимся на факультете русского языка, написать небольшое сочинение на тему «Почему я изучаю русский язык? Немного подумав, вспомнив необходимые слова и конструкции, они склонились над чистыми листами бумаги. Интересно, что же они напишут?..

«В средней школе были группы английского и русского языков, — пишет Ян Цзинь Чжао, — и я не знала, в какую группу мне поступать. Но мой отец предложил мне поступать именно в русскую группу. В свое время он окончил известный Пекинский университет «Сиань» и был учителем русского языка в школе. Но потом, когда отношения между Китаем и СССР осложнились, он не смог продолжать свою работу. Отец очень хотел, чтобы я изучала русский язык и говорила по-русски лучше, чем он. Я хорошо понимала отца, и поэтому поступила в русскую группу. Еще в школе я мечтала стать хорошей переводчицей, и сейчас эта мечта сильнее, чем раньше...».

По совету родителей стала изучать русский язык и Ли Линьлинь: «Когда я училась в школе, родители посоветовали мне выбрать русский язык. Сами они в институте изучали его, но с течением времени, к сожалению, забыли. Они хотели, чтобы я хорошо овладела русским языком. Я так и сделала, потому что была очень послушной девочкой, но теперь нисколько не жалею об этом. Изучая русский язык, я полюбила его. Часто я слушаю радиопередачи, смотрю фильмы на русском языке. Они мне очень нравятся».

На выбор специальности некоторых студентов повлияли их школьные учителя. Вот отрывок из сочинения Цуй Юн: «Наверное, судьба распорядилась так, что я изучаю русский язык. Я хорошо помню учительницу русского языка, которая учила нас первым русским словам. С того времени я полюбила русский язык. Я мечтаю своими глазами увидеть Москву, Красную площадь, проспекты, музеи. Может быть, моя мечта и не станет былью, но это моя самая большая мечта».

Фань Чжицян также впервые услышал русскую речь в школе от своего учителя, который рассказал ему много интересного о России, о русских людях. «Мои друзья по группе, — пишет он, — изучали русский язык в школе шесть лет, а я — только три года, поэтому мне труднее. Но я упорно учусь, чтобы не отстать от других».

Понятие « русский язык» неразрывно связывается студентами с представлениями об огромной стране, о ее народе, о ее богатой истории и культуре. Еще в школе они узнали о Пушкине, Тургеневе, Толстом, Горьком, о Чайковском, Глинке, о Третьяковской галерее. «Все это я хочу увидеть своими глазами, — пишет Чжоу Баошунь. — Здесь, в институте, я заложила хороший фундамент, чтобы осуществить свою мечту. Надеюсь, что после окончания института я смогу также свободно владеть русским языком, как и наши преподаватели».

«Честно говоря, — откровенно признается Цзань Циньцинь, — русский язык трудный, особенно трудно давалась мне русская фонетика. В школе я, как и другие, долго не могла научиться произносить звук «р», но, наконец, научилась. Прошло два года, как я учусь на факультете русского языка, и я чувствую, что стала лучше говорить и понимать русский язык, но все еще делаю ошибки. Научиться хорошо говорить по-русски — это моя большая мечта...».

Вань Лань изучает русский язык не только для того, чтобы получить нужную специальность: «Многие, известные всему миру произведения, написаны русскими писателями. Если я смогу читать их по-русски, это будет для меня большим счастьем». Кроме того, она считает, что русский язык — это язык дружбы: «Я знаю, что раньше между китайским народом и народами СССР была большая дружба, а потом отношения между нашими странами ухудшились. Но я хорошо знаю, что дружба между народами осталась, и сейчас она все больше развивается. Я изучаю русский язык, потому что хочу отдать все свои силы для укрепления дружбы между народами наших стран».

...Тихо в аудитории, только чуть слышен шелест бумаги. Китайские студенты, время от времени задумчиво поглядывая куда-то вдаль, пишут о русском языке...

В. КОВАЛЬ,
преподаватель факультета русского языка Пекинского пединститута.

Да 850-годдзя ўпамінання Гомеля ў летапісах

СТАРОНКІ ПЕРАДГІСТОРЫІ ГОМЕЛЯ

(Працяг. Пачатак публікацыі гл. у №№ 4 5, 9, 11).

V. КАЛІ ЎЗНІКЛА НАЗВА ГОМЕЛЬ?

У папярэдніх частках нарыса мы ўжо вялі гаворку пра паходжанне назвы **Гомель**. Мы высветлілі, што першапачатковая форма найменні — **Гомій** — з'ўлялася прыметнікам са значэннем «зрытая ярамі, ярыстая (мясцовасць)». Нягледзячы на тое, што корань **гом-** мае паралелі ў іранскіх мовах, сама назва **Гомій** з'яўляецца славянскай па паходжанні, яна аформлена славянскім суфіксам **-ій-**. Якая ж славянская групоўка і калі магла прычыніцца да ўзнікнення формы **Гомій**? Тут трэба агаварыць і такую магчымасць: славяне, якія з'явіліся ў гомельскіх наваколлях, маглі пераняць папярэднюю назву мясцовасці, якая існавала ў мове тутэйшага, неславянскага насельніцтва, перааформіць яе ў адпаведнасці са структурна-словаўтваральнымі асаблівасцямі славянскіх гаворак. Больш таго, назва магла быць адначасова і пераасэнсавана, бо славянам, напэўна, быў добра вядомы корань **гом-** у значэнні «узвышша, пагорак». Прынамсі, у Эльблонгскім павеце, як сведчыць «Геаграфічны слоўнік Польскага каралеўства і іншых славянскіх краін» (на польскай мове, том 3. — Варшава, 1882, с. 118), на тэрыторыі паўночнай Польшчы (паблізу Гданьскай бухты і Віслянскага заліва) працякала рэчка **Гомель** ці **Гамула**. Таксама на тэрыторыі Польшчы, але ўжо ў паўднёвай яе частцы, у перадгор'ях Бяскід, адзначаецца ўзвышша **Гамола** (другая назва — **Сухагора**). Цікава адзначыць таксама ўстойлівы выраз (фразеалагізм) «**даць у гомель**», зафіксаваны ў вёсцы Курашава (Чыжэўская гміна Беластоцкага ваяводства Польшчы) у значэнні «стукнуць кулаком у плечы». У гэтым прыкладзе мы назіраем ужыванне слова, якое знешне дзіўна падобнае на геаграфічную назву, але зусім у іншым сэнсе — для абазначэння верхняй (пукатай) часткі цела — плячэй (параўн. прастамоўнае слова «**горб**» у гэтым жа значэнні — «плечы»). Нагадаем таксама празвішчы (мянушкі) тыпу **Гамола, Гамолка, Гамуленка**, якія першапачаткова разумеліся, хутчэй за ўсё, як «гарбаты».

Дык у які ж час з'явіліся ў гомельскіх наваколлях першыя славянскія групоўкі? Думаецца, што гэта было ў канцы VI — пачатку VII стагоддзяў.

Найбольш характэрныя этнічныя і моўныя прыкметы ўсходніх славян пачалі фарміравацца на рубяжы новай эры ў арэале так званай зарубінецкай археалагічнай культуры, якая распаўсюджвалася ад вярхоўеў Прыпяці і Заходняга Буга да вярхоўеў і сярэдняга цячэння Паўднёвага Буга і Днястра, а таксама да Падняпроўя. Арэальнае адзінства ўсходнеславянскіх супольнасцей было парушана ў II—III стагоддзях у выніку перасоўвання готаў з Паўднёвай Прыбалтыкі ў Паўночнае Прычарнамор'е і іншыя землі. Потым усходнеславянскае адзінства аднавілася і існавала да VI—VII стагоддзяў, хоць у ім ужо намеціліся размежаванне (археолагам, напрыклад, добра вядомы культура пражскага тыпу на Валыні і ў паўднёвым, Жытомірскім, Палессі, з аднаго боку, і культура антаў у міжрэччы Днястра і Дняпра ў VI—VII стагоддзях). У пачатку VII стагоддзя ўсходнеславянскае адзінства было канчаткова парушана нашэсцем авараў — «обраў». З гэтага часу пачынаецца рух усходнеславянскіх груповак, у прыватнасці, у цяперашнюю Беларусь.

Аб руху славянскіх плямёнаў з тэрыторыі, якая прымыкала да старажытнага арэала Ілірыйцаў і фракійцаў, сведчаць асобныя геаграфічныя назвы Гомельшчыны. Калі ехаць з Гомеля прама на поўнач, у напрамку на Доўск, то на тэрыторыі Буда-Кашалёўскага раёна, недалёка ад граніцы яго з Чачэрскім раёнам, мы абавязкова перасячом невялікую рачулку Ліпу. Вось якраз гэтая назва — **Ліпа** — і з'яўляецца «следам» перасоўвання славян у пачатку VII стагоддзя з паўднёвага захаду, у прыватнасці, з басейнаў Паўднёвага Буга і Днястра. Менавіта ў Прыднястроўі размешчаны арэал назваў вадацёкаў тыпу **Ліпа, Гнілая Ліпа, Залатая Ліпа**. Ніякай сувязі з найменнем дрэва (ліпы) у гэтых назвах няма. Адпаведныя «водныя» найменні сустракаюцца на тэрыторыі Паўночнай Італіі, Германіі, Польшчы, Югаславіі. Корань **ліп-, луп-** тлумачыцца даследчыкамі ў значэнні «рваць, драць» як факт ілірыйскай мовы. Славяне занеслі гэты корань не толькі на тэрыторыю Гомельшчыны, але і яшчэ далей на поўнач: на Магілёўшчыне ёсць рэчка **Лупа** (прыток Мярэі, басейн Дняпра). Такім чынам, **Ліпа** літаральна — «рака, якая «прадзірае» сабе цячэнне».

Яшчэ адным «следам» славянскага перасоўвання пачатку VII стагоддзя можна лічыць назву рэчкі **Чачоры, на якой стаіць горад** Чачэрск. Імя **Чачора** ў формах «Чечера», «Чечёра», «Чичурка» распаўсюджана на ўсходнеславянскай тэрыторыі даволі шырока (басейны Дняпра, Дзясны, Сейма, Акі, Сожа). Але распаўсюджанне назвы ішло з поўдня, паўднёвага захаду на поўнач, паўночны ўсход. У заходнеўкраінскіх гаворках і ў гаворках карпацкага арэала, у румынскай і балгарскай мовах існуюць словы «**кічэра**», «**кычэра**» у значэннях «гара, пакрытая лесам», «нізкія ўзвышшы, парослыя елкамі», «невялікі лясок на ўзвышаным месцы», «узгорак». **Кічэрамі, Чачэрамі, Чачорамі** (слова, як можна меркаваць, змянялася ў розных мясцовых славянскіх гаворках) называлі, як можна меркаваць, не толькі ўзвышшы, дзе размяшчаліся пасяленні, **але і тыя вадацёкі**, старыцы, якія знаходзіліся побач. Цікава, што ў парэччы Акі разам з назвамі тыпу «Чичера», «Чечёра» існуюць таксама наступныя найменні рэчак: «**Кичаринка**», «**Кичаренская**», «**Кичкира**». Апошнее найменне вельмі нагадвае слова «**кечкара**», якое існуе ў рускіх гаворках на ўзбярэжжы Белага мора і якое мае значэнні «гразкі балоцісты бераг», «сухое месца на беразе», «пясчаны некамяністы бераг». Гэтае слова даследчыкі лічаць запазычаным з карэльскіх гаворак. У Пермскай вобласці, нават на паўночным усходзе Сібіры вядомы словы «**кекур**», «**кекра**», «**кекорка**», «**кикур**», «**кекурник**» у значэннях «узвышша», «пагорак», «горка», «скала»; «прыбярэжная града». Нават у літоўскай мове мовазнаўцы знайшлі слова «**кетера**» — «**вяршыня, верх**», «**горны хрыбет**». **Ці з'яўляюцца ўсе гэтыя словы тымі моўнымі фактамі, якія калісьці прынеслі з сабой славяне?** А можа быць шырокае распаўсюджанне нагаданых слоў і назваў з'яўляецца вынікам перадачы іх у кантактных зонах ад народа да народа яшчэ да перамяшчэння славян у VII стагоддзі? Усё можа быць, бо старажытнасць свае сапраўдные мора таямніц. А тое, што ўдаецца ўсё-ж-такі ўбачыць праз цемру стагоддзяў, не заўсёды і не абавязкова дазваляе адказаць на ўсе пытанні.

І тым не менш мы схіляемся да таго, што назва **Чачора** распаўсюджвалася з поўдня на поўнач разам з рассяленнем славянскіх плямён. Цікава, што на ўсход ад Гомеля ля вёскі Агародня-Гомельская (тут жа побач—і Агародня-Кузьмінічская) верхняе цячэнне рэчкі **Хорапуць** завецца **Чачорай**.

Славянскі «паток» нёс з сабой і іншыя найменні. На карце XVI стагоддзя рака Сож пазначана як «рака, цячэнне Няроя». З аднаго боку, корань **нар-, нер-**, які звязваўся з вадой, вільгаццю, вядомы на тэрыторыі амаль усёй Еўразіі, таму можна меркаваць, што назва **Нярэя** можа быць вельмі старажытнай, яшчэ больш даўняй чым найменне **Сож**. Аднак, з іншага боку, назвы рэчак на **-ія** (Турцыя, Вілія, Чартарыя і інш., у тым ліку і Нярэя — «Нереия» у лацінскай транскрыпцыі) утвараюць арэал, які накіраваны ў бок карпатадунайскай зоны. Хутчэй за ўсё, адтуль «прыйшла» і **Нярэя** ў Пасожжа і праіснавала, як мы адзначылі, аж да XVI стагоддзя.

І апошні ў гэтай частцы нарыса знамянальны «штрых». Мы неадназоава падкрэслівалі ўжо, што першапачатковай формай назвы нашага горад была форма **Гомій**. А калі і ў сілу якіх прычын **Гомій стаў Гомелем?** Адбылося гэта не ў XVII стагоддзі і не пад уплывам лацінскай графікі пры «польскім панаванні» (такое тлумачэнне прапанаваў яшчэ ў 1900 годзе Леў Аляксеевіч Вінаградаў, аўтар кніжкі «Гомель. Его прошлое и настоящее. 1142—1900 г.», выдадзенай у Маскве, а наш погляд, форма **Гомель** такая ж старажытная як і форма **Гомій**. Дарэчы, чаргаванне гукаў «і», «й» і «л» было характэрным для моў дунайска-балканскага арэала. Цікава, што славяне, якія з парэчча Сожа рухаліся далей на поўнач, неслі з сабой геаграфічную чазву **Гомель** (менавіта **Гомель**, а не **Гомій**).

А. РОГАЛЕЎ,
кандыдат філалагічных навук.
(Працяг будзе).

Як мы паведамлялі раней, савет аб'яднання прафсаюзаў Гомельскай вобласці абавязаўся інфармаваць раённыя, шматтыражныя газеты аб сваёй рабоце. Адна з падборак матэрыялаў аб яго дзейнасці была змешчана на старонках «Гомельскага універсітэта». Сёння мы публікуем інфармацыю аб дзеяннях савета аб'яднання прафсаюзаў за красавік г.г.

ХРОНІКА ДЗЕЯННЯЎ

Па ініцыятыве Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі адбылася сустрэча-нарада работнікаў культасветустаноў, прафактыву, кіраўнікоў прадпрыемстваў з народнымі дэпутатамі, членамі ўрада. На сустрэчы выступілі нам. старшыні Савета Міністраў рэспублікі М. І. Дзямчук, міністр культуры рэспублікі Я. К. Вайтовіч, старшыня камісіі Вярхоўнага Савета па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны Н. С. Гілевіч, прэзідэнт Канфедэрацыі творчых саюзаў і культурных фондаў М. Н. Яроменка. Удзельнікамі нарады выкладзены патрабаванні да Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў аб тым, каб пастаявіць у роўныя ўмовы ведамасныя і дзяржаўныя культустановы, прыняты зварот да прафцэнтраў, прафкомаў прадпрыемстваў, арганізацый з прапановамі стварыць ўстановам культуры неабходныя ўмовы для існавання. Ад вобласці ў сустрэчы прынялі ўдзел каля 30 чалавек.

• • •

Праведзена нарада па падрыхтоўцы пленума савета аб'яднання прафсаюзаў па пытанню «Аб ходзе выканання комплекснай абласной праграмы «Клопат» на 1990—1995 г.г. з удзелам прадстаўнікоў абласнога савета ветэранаў вайны і працы, абласнога аддзялення фонду міласэрнасці і здароўя, абласных таварыстваў сляпых і глухіх, гарсавета, воінаў-інтэрнацыяналістаў, саюзаў моладзі і шматдзетных маці, кіраўнікоў прадпрыемстваў.

• • •

Праведзена вучоба начальнікаў і бухгалтараў загарадных піянерскіх лагераў вобласці па пытаннях аздараўлення школьнікаў у перыяд летніх канікулаў 1992 года. Выступілі намеснік старшыні савета аб'яднання прафсаюзаў М. В. Ігнаценка, загадчыкі аддзелаў Т. Н. Афаняшына, В. С. Ганчароў, К. І. Мятлушка, галоўны спецыяліст Н. Г. Кавалоўская, адказныя работнікі аблСЭС, Таварыства выратавання на водах, творчага саюза «Інтэл», дзяржуніверсітэта, адбыўся абмен вопытам работы, праведзены «круглы стол» — «Лета-92».

• • •

За студзень— сакавік месяцы па пуцёўках савета аб'яднання прафсаюзаў за межамі вобласці аздараўлена з працягам вучобы 35 тыс. 16 навучэнцаў школ вобласці.

• • •

Па ініцыятыве савета аб'яднання прафсаюзаў працягваецца комплекснае медыцынскае абследаванне дзяцей з раёнаў, якія найбольш пацярпелі ад катастрофы на ЧАЭС, усяго абследавана 1120 дзяцей у т. л. за красавік — 128.

• • •

На прафсаюзных курсах за студзень—красавік месяцы прайшлі навучанне 716 прафактывістаў, у т. л. за красавік — 161 чал., непасрэдна на прадпрыемствах—55 чал.

• • •

IV пленумам Савета Усеагульнай Канфедэрацыі прафсаюзаў прынята рашэнне аб рэфарміраванні ВКП у міжнароднае прафаб'яднанне. Прадстаўнікамі прафаб'яднанняў Беларусі, Узбекістана, Арменіі, Казахстана, Кыргызстана, Расіі, Таджыкістана, а таксама 38 галіновых прафсаюзаў з іх аб'ядналі падпісана дэкларацыя аб рэфарміраванні ВКП. Пленумам зацверджаны статут ВКП у новай рэдакцыі, у адпаведнасці з якім савет ВКП склаў свае паўнамоцтвы. Новы орган - кангрэс ВКП унёс папраўкі ў статут ВКП і зацвердзіў яго. Старшынёй ВКП зноў выбраны В. П. Шчарбакоў, яго першым намеснікам — І. Ю. Юргенс, нам. старшыні — Г. С. Баштанюк, В. В. Кузьмянок і С. І. Крамарэнка. Кангрэс прыняў рад дакументаў. У рабоце пленума ад нашай вобласці прынялі ўдзел члены ВКП Л. А. Жарыкава, М. А. Каржавін, Е. А. Корсак, В. Д. Ляскоў.

• • •

На пасяджэнні прэзідыума савета аб'яднання прафсаюзаў разгледжаны пытанні «Аб плане сумесных дзеянняў, членскіх арганізацый савета аб'яднання прафсаюзаў у 1992 г. па аздараўленню дзяцей і падлеткаў, і падрыхтоўцы матэрыяльнай базы дзіцячых аздараўленчых лагераў да летняга сезона», «Аб арганізацыі аздараўлення насельніцтва вобласці ў 1992 г. і мерах па палепшэнню яго якасці, ствярэнню і пашырэнню базы аздараўлення», «Аб стварэнні цэнтра нетрадыцыйнай медыцыны» і інш. Прыняты рашэнні аб правядзенні IV пленума савета аб'яднання прафсаюзаў 19 мая г. г. па пытанню «Аб ходзе выканання абласной комплекснай праграмы «Клопат» на 1990—1995 г.г.». Прыняты **зварот да Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ў сувязі з незадавальняючым рашэннем праблем ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы.**

• • •

На сесіі Вярхоўнага Савета прыняты Закон рэспублікі Беларусь «Аб прафесіянальных саюзах». У абмеркаванні праекта Закона прыняў удзел старшыня савета аб'яднання прафсаюзаў У. В. Вялічка.

• • •

Члены Савета ФПБ ад вобласці прынялі ўдзел у рабоце VI пленума Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, дзе было абмеркавана пытанне «Аб удзеле прафсаюзных арганізацый у пераадоленні спаду вытворчасці і забеспячэнні занятасці насельніцтва».

• • •

З удзелам прафсаюзаў адбыўся мітынг прадстаўнікоў працоўных калектываў г. Гомеля, прысвечаны шостай гадавіне аварыі на Чарнобыльскай АЭС. На мітынгу выступіў нам. старшыні савета аб'яднання прафсаюзаў В. С. Ахлесцін.

• • •

На пасяджэнні камісіі па сацыяльна - эканамічнай абароне пад кіраўніцтвам нам. старшыні савета аб'яднання прафсаюзаў В. С. Ахлесціна абмеркавана пытанне аб рэформе заработнай платы ў галінах народнай гаспадаркі Гомельскай вобласці, зроблены аналіз стану праводзімай работы на працягу 1991—92 г.г., выпрацавана пазіцыя прафсаюзаў па данаму пытанню ў разрэзе галін па прадпрыемствах, бюджэтных арганізацыях. Заслухана інфармацыя аб выкананні заўваг і прапаноў, выказаных на папярэдніх пасяджэннях камісіі па пытаннях прыватызацыі ў гандлі, арганізацыі школьнага харчавання.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы філалагічнага факультэта і кафедры беларускай літаратуры горача віншуюць асістэнта ШЫНКАРЭНКА Вольгу Карпаўну з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

ДЛЯ ВАС, БАЦЬКІ

Просім прадставіць дакументы ў бухгалтэрыю універсітэта для налічэння і выплаты дапамогі з 1 мая 1992 года сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей ва ўзросце ад 3-х да 18 гадоў.

Бухгалтэрыя.

Аб платных паслугах ва універсітэце

З мэтай павышэння адказнасці грамадзян за захаванне дыпломаў аб заканчэнні вышэйшай навучальнай установы, студэнтаў за захаванне студэнцкага білета і заліковай кніжкі, каб упарадкаваць выдачу дублікатаў вышэйназваных дакументаў і архіўнай даведкі аб знаходжанні ў ВНУ на падставе рашэння вучонага савета ГДУ ад 28 красавіка г.г. ва універсітэце ўведзены платныя паслугі за выдачу дублікатаў дакументаў.

Устаноўлена тарыфная аплата за дублікаты і архіўныя даведкі ў наступных размерах:

— копій загадаў, рашэнняў і пастаноў, даведак, іншых дакументаў — 25 руб., і акрамя таго 5 руб. за кожную зробленую старонку;

— дыплом на замежнай мове для ад'язджаючых за мяжу — 500 руб.;

— дублікат дыплома замежнага ўзору — 400 руб.;

— копія дадатку да дыплома замежнага ўзору — 300 руб.;

— дублікат дыплома — 300 руб.;

— копія дадатку да дыплома — 200 руб.;

— дублікат заліковай кніжкі — 150 руб.;

— дублікат студэнцкага білета, пропуска ў інтэрнат, пасведчання супрацоўніка універсітэта — 50 руб.

За іншыя дадатковыя паслугі аплата праводзіцца на падставе разлікаў, праведзеных планава — фінансавым аддзелам і бухгалтэрыяй універсітэта.

С. ПАШУК,
начальнік планава-фінансавага аддзела.

СПОРТ

МАЛАЙЦЫ, КРАСМЕНЫ!

Ў Магілёве прайшло першынство Беларускай студэнцкай Асацыяцыі па лёгкаатлетычнаму кросу, у якім прынялі ўдзел спартсмены больш 20 ВНУ.

У бегу на 2 000 м вызначылася першакурсніца Алена Бычкоўская, якая стала пераможцай — 6.49,0 сек. Уладзімір Сівалобаў (2 курс) першынстваваў на дыстанцыі 8 000 м — 24.38,0 сек., а Ігар Мазепа (3 курс) заваяваў сярэбраную ўзнагароду на гэтай жа дыстанцыі — 24.38,3 сек.

У агульнакамандным заліку красмены нашага універсітэта заваявалі першынство — 534 ачкі, на другім месцы — Акадэмія фізічнага выхавання і спорту — 505 ачкоў і на трэцім — Брэсцкі педінстытут — 501 ачко.

Да гэтага дадам, што акрамя вышэй пералічаных студэнтаў факультэта фізічнай культуры за каманду выступалі: Наталля Васілеўская (1 курс), Марына Зырко (3 курс), Вольга Максімава (1 курс), Юрый Сакалоў (4 курс), Сяргей Цалуйка (2 курс) — усе з факультэта фізічнай культуры, а таксама Сяргей Раманькоў, які вучыцца на эканамічным факультэце.

Нагадаю нашым чытачам, што такі поспех у нашых красменаў быў толькі ў 1977 годзе. У гэтай сувязі назаву тых, хто рыхтаваў нашу каманду да рэспубліканскага кросу: кандыдаты педагагічных навук Г. Нарскін і В. Лемяшкоў, а таксама, ст. выкладчык Ф. Сырадоеў (усе з кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту).

АДЗІН КРОК ДА МЕДАЛЁЎ

У спорткомплексе БІІЧТу прайшоў першы фінальны тур чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па валейболу сярод жаночых каманд.

Валейбалісткі зборнай каманды Гомельскай вобласці, **у якую ўваходзілі нашы студэнткі і выкладчыцы — Валянціна Галаўко (выкладчыца кафедры фізічнага выхавання)**, Алена Вашчэткіна (3 курс) і першакурсніцы Аксана Акуневіч, Алена Казачэнка, **Галіна Пякурына перайгралі з аднолькавым** лікам 3:0 каманды Акадэміі фізічнага выхавання і спорту, Віцебскай вобласці, Рэспубліканскага вучылішча алімпійскага рэзерву, а таксама з лікам 3:1 нанеслі паражэнне валейбалісткам Гродзенскай вобласці.

У адной з цэнтральных сустрэч нашы дзяўчаты ўступілі камандзе вышэйшай лігі «Камунальнік» з Мінска — 0:3.

Тройка прызёраў пасля першага фінальнага тура выглядае наступным чынам: «Камунальнік» — 5 ачкоў, Гомельская вобласць — 4 і Гродзенская вобласць — 3 ачкі.

Заключны фінальны тур адбудзецца ў маі ў г. Гродне, дзе і будуць уручаны медалі чэмпіянату.

УПЕРШЫНЮ ПЕРШЫЯ

У доме фізкультуры і спорту прафсаюзаў прайшло рэспубліканскае першынство студэнцкай Асацыяцыі па вольнай барацьбе, у якім прынялі ўдзел 12 мацнейшых каманд ВНУ.

На радасць гамяльчан першае агульнакаманднае месца заняла дружына асілкаў нашага універсітэта, на другім месцы — Акадэмія фізічнага выхавання і спорту (так цяпер называецца БДІФК) і на трэцім — зборная каманда Гродзенскага дзяржуніверсітэта.

У розных вагавых катэгорыях на вышэйшую прыступку п'едэстала гонару ўзняліся студэнты факультэта фізічнай культуры ГДУ — Яўген Кульбакоў, Андрэй Барабанаў, Уладзімір Мацюшэнка і Андрэй Дземчанка.

На рахунку нашай каманды ёсць сярэбраныя і бронзавыя ўзнагароды.

Трэба падкрэсліць, што зборная дружына нашага універсітэта ўпершыню заваявала першае агульнакаманднае месца, а заслуга ў гэтым трэнерскага калектыву, які ўзначальвае загадчык кафедры фізічнага выхавання, дацэнт, майстар спорту па вольнай барацьбе Віктар Антонавіч Каляда.

Хочацца спадзявацца, што гэты поспех не выпадковы.

ЗНОЎ ВУГАР АРУДЖАЎ

У Будапешце завяршыўся чэмпіянат Еўропы па вольнай барацьбе, на якім зборная СНД заваявала чатыры залатыя медалі.

Першакурснік факультэта фізічнай культуры, майстар спорту міжнароднага класа, чэмпіён свету-91 Вугар Аруджаў заваяваў сярэбраны медаль.

Зараз Вугар у Стайках рыхтуецца да чэмпіянату СНД, на якім будзе разыграна пуцёўка ў Барселону, а чэмпіянат пройдзе з 26 па 29 мая ў Маскве.

Жадаючы поспеху Вугару ў Маскве, нагадаю, што ён трэніруецца ў заслужанага трэнера Жоры Аруцюнавіча Джангірава.

В. МАРЧАНКА.

Юрыдычная даведка

ДЫСЦЫПЛІНАРНАЕ СПАГНАННЕ

Заканадаўства дакладна рэгламентуе віды ўздзеяння на парушальнікаў працоўнай дысцыпліны і парадак прымянення мер уздзеяння. Артыкул 135 КЗаП Рэспублікі Беларусь прадугледжвае наступныя дысцыплінарныя спагнанні: заўвагі, вымову, строгую вымову, перавод на ніжэй аплачваемую работу на тэрмін да трох месяцаў або на ніжэйшую пасаду на той жа тэрмін, звальненне (па пунктах 3, 4, 7 і 8 арт, 33 КЗаП). Дысцыплінарныя спагнанні мае права накладаць кіраўнік прадпрыемства, установы, арганізацыі. Пры гэтым трэба ўлічваць цяжкасць зробленага ўчынку, абставін, пры якіх ён адбыўся, а таксама папярэднюю работу і паводзіны работніка. Да прымянення спагнання ад работніка павінна быць запатрабавана пісьмовае тлумачэнне. Адміністрацыя звязана пэўнымі тэрмінамі пры накладванні спагнання. Так, спагнанне прымяняецца непасрэдна за выяўленнем учынку, але не пазней чым праз месяц, не лічачы часу хваробы работніка або знаходжання яго ў водпуску. Спагнанне не можа быць накладзена пазней шасці месяцаў з дня, калі адбыўся ўчынак, а па выніках рэвізіі або праверкі фінансава-гаспадарчай дзейнасці — не пазней двух гадоў з дня яго ўчынення. За кожны ўчынак прымяняецца толькі адно дысцыплінарнае спагнанне. Само спагнанне абвяшчаецца ў загадзе, які даводзіцца да ведама працоўнага калектыву, а работніку абавязкова даводзіцца пад распіску. Калі на працягу года з дня накладання спагнання работнік не будзе падвергнуты новаму, то ён лічыцца не падвяргаўшымся дысцыплінарнаму спагнанню. Яно можа быць знята і да заканчэння года, калі пакараны не дапусціў новага парушэння працоўнай дысцыпліны і праявіў сябе як добрасумленны работнік.

На працягу тэрміну дзеяння дысцыплінарнага спагнання меры заахвочвання да работніа не прымяняюцца.

Адміністрацыя мае права пытанне аб парушэнні працоўнай дысцыпліны перадаць на разгляд працоўнага калектыву, таварыскага суда або грамадскай арганізацыі. Напрыклад, сход працоўнага калектыву можа абвясціць работніку таварыскую заўвагу або грамадскую вымову; прафсаюзны камітэт — любую з мер, прадугледжаную Статутам прафсаюзаў. Гэтыя меры ўздзеяння ўлічваюцца разам з дысцыплінарнымі спагнаннямі пры вырашэнні пытанняў аб звальненні за сістэматычнае невыкананне працоўных абавязкаў.

В. РУПІН,
юрысконсульт ГДУ.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

аб'яўляе прыём у аспірантуру ў 1992 годзе

З АДРЫВАМ АД ВЫТВОРЧАСЦІ

ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:

матэматычная логіка, алгебра і тэорыя лічбаў; тэарэтычная фізіка; радыёфізіка; оптыка; фізіка цвёрдага цела; фізіка ядра і элементарных часцінак; батаніка; геафізіка; матэрыялазнаўства ў машынабудаванні; эканоміка, планаванне, арганізацыя кіраўніцтва народнай гаспадаркай і яго галінамі; беларуская мова; тэорыя і гісторыя педагогікі;

БЕЗ АДРЫВУ АД ВЫТВОРЧАСЦІ:

эканоміка, планаванне, арганізацыя кіравання народнай гаспадаркай і яе галінамі; эканоміка працы; эканоміка-матэматычныя метады; руская мова; тэорыя і методыка фізічнага выхавання, спартыўнай трэніроўкі і аздараўленчай фізкультуры.

Паступаючыя ў аспірантуру здаюць конкурсныя ўступныя экзамены па філасофіі, замежнай мове і спецыяльнай дысцыпліне ў аб'ёме дзейнічаючай праграмы для ВНУ.

Прыём дакументаў і субяседаванне з загадчыкамі кафедр або мяркуемымі навуковымі кіраўнікамі — да 10 верасня 1992 года.

Заява аб прыёме ў аспірантуру падаецца на імя рэктара з дадаткам: асабістага лістка па ўліку кадраў з 3-мя фотакарткамі; аўтабіяграфіі; характарыстыкі-рэкамендацыі з апошняга месца працы; копіі дыплома аб заканчэнні вышэйшай навучальнай установы і копіі выпіскі з заліковай ведамасці; спісу надрукаваных навуковых прац, вынаходніцтваў і справаздач аб навукова-даследчай рабоце, а пры іх адсутнасці — рэферата па выбранай навуковай спецыяльнасці; выпіскі з пратаколу пасяджэння вучонага савета для асоб, рэкамендаваных у аспірантуру вучонымі саветамі ВНУ (факультэтаў) непасрэдна пасля заканчэння вышэйшай навучальнай установы; пасведчання па форме 2.2 аб здачы кандыдацкіх экзаменаў для асоб, поўнасцю або часткова здаўшых кандыдацкія экзамены; меддаведкі (форма № 086-у), выпіскі з працоўнай кніжкі.

Уступныя экзамены праводзяцца з 1 па 30 кастрычніка 1991 года.

Дакументы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, аддзел аспірантуры. Тэл. 56-21-29.

РЭКТАРАТ.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс па замяшчэнне вакантнай **пасады асістэнта па кафедры ВМ і праграміравання.**

Тэрмін падачы заяў — не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Дакументы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў геолага-геаграфічнага факультэта смуткуюць з выпадку раптоўнай смерці на 62-м годзе жыцця дацэнта кафедры геафізікі ПАЎЛАВА Мікалая Фёдаравіча і выказваюць глыбокае спачуванне сям'і і родным нябожчыка.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў кафедры эканамічных тэорый выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту ГЕРАСІМЧЫКУ Мікалаю Вікенцьевічу ў сувязі з напаткаўшым яго горам — смерцю МАЦІ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарыны.
Спонсар газеты — райсавет народных дэпутатаў Цэнтральнага раёна г. Гомеля.

Гомельская фабрыка «Палесдрук» Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь г. Гомель, Савецкая, 1.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 306.

Падпісана да друку ў 15.00.